

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України "Про охорону атмосферного повітря" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 48, ст. 252 із наступними змінами):

1) у статті 1:

частину першу доповнити з урахуванням алфавітного порядку термінами такого змісту:

"неорганізоване стаціонарне джерело викиду – джерело викиду, з якого забруднюючі речовини надходять в атмосферне повітря у вигляді ненаправлених потоків та яке не оснащено спеціальними спорудами для відведення пилогазоповітряної суміші";

"організоване стаціонарне джерело викиду – джерело викиду, з якого забруднюючі речовини надходять в атмосферне повітря через спеціально споруджені газоходи, димові труби, аераційні ліхтарі або інші споруди для відведення пилогазоповітряної суміші";

"фонові концентрації забруднюючої речовини в атмосферному повітрі – концентрації забруднюючої речовини, яка розраховується експериментальним (за даними спостережень за станом атмосферного повітря конкретної території) або розрахунковим шляхом та обумовлена впливом усіх існуючих джерел викидів на цій території, включаючи транскордонне забруднення атмосферного повітря";

доповнити частиною другою такого змісту:

"У цьому Законі термін "громадськість" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про оцінку впливу на довкілля", термін "суб'єкт

господарювання" – у значенні, наведеному в Законі України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності", термін "пов'язані особи" – у значенні, наведеному в Податковому кодексі України";

2) у частині першій статті 10:

абзаци п'ятий і сьомий викласти в такій редакції:

"здійснювати контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря організованими та неорганізованими стаціонарними джерелами викидів, і рівнями фізичного впливу та вести їх постійний облік";

"забезпечувати здійснення періодичних та/або автоматизованих інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин пересувних джерел та організованих стаціонарних джерел викидів і ефективності роботи газоочисних установок відповідно до правил, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища";

в абзаці восьмому слово "виконання" виключити;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

"використовувати методики вимірювань та засоби вимірювальної техніки, які відповідають вимогам законодавства про метрологію та метрологічну діяльність, для визначення параметрів газопилового потоку і концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі та викидах організованих стаціонарних і пересувних джерел";

доповнити абзацами дванадцятим – чотирнадцятим такого змісту:

"вести щоденний облік часу роботи стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферу;

обладнати місця відбору проб організованих стаціонарних джерел викидів для вимірювання параметрів газопилового потоку з метою здійснення контролю за дотриманням затверджених нормативів та дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами (далі – дозволи на викиди);

протягом трьох робочих днів після опублікування в місцевих друкованих засобах масової інформації повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди подати в електронній формі таке повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди для його подальшого публічного розміщення до відповідних місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, на території яких розташовано об'єкт, джерело забруднення, та до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України";

3) у статті 11:

у частині другій слова "не менше одного разу на п'ять років" виключити; частини п'яту, шосту і восьму викласти в такій редакції:

"Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися після отримання дозволу на викиди, виданого суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до другої або третьої групи, обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища або через центри надання адміністративних послуг за погодженням з територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися на підставі дозволу на викиди, виданого суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до першої групи, суб'єкту господарювання, об'єкт якого знаходиться на території зони відчуження, зони безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, або через центри надання адміністративних послуг за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення";

"Строк дії дозволу на викиди, виданого суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до першої групи, суб'єкту господарювання, об'єкт якого знаходиться на території зони відчуження, зони безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, – сім років, об'єкт якого належить до другої групи, – десять років, об'єкт якого належить до третьої групи, – необмежений";

частину дев'яту виключити;

абзац перший частини десятої викласти в такій редакції:

"Дозволи на викиди видаються за умови";

у частині одинадцятій слова "заходів із зниження їх кількості" замінити словами "впровадження заходів щодо скорочення викидів";

після частини одинадцятої доповнити трьома новими частинами такого змісту:

"Суб'єкт господарювання щороку подає до дозвільного органу звіт про дотримання умов дозволу на викиди та виконання заходів щодо здійснення контролю за дотриманням встановлених гранично допустимих викидів забруднюючих речовин. Подання звіту та його розміщення на інтернет-ресурсі дозвільного органу здійснюються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Строки виконання заходів щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, затверджених у дозволі на викиди з метою досягнення нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин стаціонарних джерел, не можуть перевищувати сім років з дня затвердження таких заходів, крім заходів, строки виконання яких затверджено стратегічними документами національного рівня та/або регіональними програмами охорони довкілля, або якщо інше не встановлено законодавством.

Строк виконання заходів щодо скорочення викидів може бути подовжено за умови внесення змін до відповідних стратегічних документів національного рівня та/або регіональних програм охорони довкілля. Після завершення строку виконання заходів викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря не повинні перевищувати нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин стаціонарних джерел".

У зв'язку з цим частини дванадцяту і тринадцяту вважати відповідно частинами п'ятнадцятою і шістнадцятою;

частину шістнадцяту замінити двома новими частинами такого змісту:

"Порядок проведення робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди, обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі дозволи на викиди, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Якщо на відповідній території встановлено, що фонові концентрації забруднюючих речовин перевищують гранично допустимі концентрації хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених пунктів, затвержені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, органом місцевого самоврядування приймається рішення про поетапне зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання шляхом затвердження відповідних регіональних програм охорони довкілля. Пропозиції щодо тривалості кожного етапу виконання відповідної програми та необхідного зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин на кожному етапі подаються обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища за погодженням з територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення. Протягом місяця з дня затвердження відповідних регіональних програм охорони довкілля органи місцевого самоврядування повідомляють про затвердження цих програм центральний орган виконавчої влади, що

забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища";

4) доповнити статтею 11¹ такого змісту:

"Стаття 11¹. Видача, відмова у видачі, анулювання дозволу на викиди та призупинення господарської діяльності суб'єкта господарювання

Видача (відмова у видачі) дозволу на викиди здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища або через центри надання адміністративних послуг протягом двадцяти робочих днів з дня надходження заяви та документів, необхідних для його видачі, безоплатно відповідно до Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Подання суб'єктом господарювання (уповноваженим ним органом або особою) заяви про одержання (анулювання) дозволу на викиди, а також видача (відмова у видачі, анулювання) такого дозволу на викиди здійснюються в паперовій та/або електронній формах.

Для одержання дозволу на викиди суб'єкт господарювання, об'єкт якого належить до першої групи, та суб'єкт господарювання, об'єкт якого знаходиться на території зони відчуження, зони безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, подає центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, або через центри надання адміністративних послуг, а суб'єкт господарювання, об'єкт якого належить до другої або третьої групи, — обласним, Київській, Севастопольській міським державним адміністраціям, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища або через центри надання адміністративних послуг:

документи, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин, оформлені відповідно до вимог, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, в паперовій та/або електронній формі;

відомості, що підтверджують факт та дату опублікування в місцевих друкованих засобах масової інформації повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди, із зазначенням адреси обласної, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій, органу виконавчої влади Автономної

Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, до яких можуть надсилатися зауваження громадських організацій та окремих громадян у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

відомості щодо наявності висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" підлягає оцінці впливу на довкілля;

повідомлення обласної, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища про наявність або відсутність зауважень громадськості щодо видачі суб'єкту господарювання дозволу на викиди, що надається у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Підставами для відмови у видачі дозволу на викиди є:

подання суб'єктом господарювання неповного пакета документів, необхідних для одержання дозволу на викиди;

виявлення в документах, поданих суб'єктом господарювання, недостовірних відомостей;

одержання негативного висновку центрального (територіального) органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, щодо можливості видачі дозволу на викиди;

відсутність повідомлення відповідної обласної, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища про наявність або відсутність зауважень громадськості щодо видачі суб'єкту господарювання дозволу на викиди, що надається у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

застосування відповідно до Закону України "Про санкції" до фізичних та юридичних осіб, а також юридичних осіб, які знаходяться під контролем таких фізичних або юридичних осіб, спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) у вигляді анулювання або зупинення відповідного дозволу.

У разі усунення суб'єктом господарювання причин, що стали підставою для відмови у видачі дозволу на викиди, повторний розгляд документів здійснюється дозвільним органом у строк, що не перевищує двадцяти робочих днів з дня отримання відповідної заяви суб'єкта господарювання, документів, необхідних для видачі дозволу на викиди, і документів, які засвідчують усунення причин, що стали підставою для відмови.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, обласні, Київська, Севастопольська міські державні адміністрації, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища анулює дозвіл на викиди з таких підстав:

скасування центральним (територіальним) органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, висновку щодо можливості видачі дозволу;

наявність звернення суб'єкта господарювання із заявою про анулювання дозволу на викиди;

наявність в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань відомостей про припинення юридичної особи шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення та ліквідації, якщо інше не встановлено законом;

наявність в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань відомостей про припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця;

видача нового дозволу на викиди – з моменту видачі такого дозволу на викиди.

Анулювання дозволу на викиди може бути застосовано як санкцію до фізичних та юридичних осіб, а також юридичних осіб, які знаходяться під контролем таких фізичних або юридичних осіб, відповідно до Закону України "Про санкції".

Дія дозволу на викиди припиняється через десять робочих днів з дня прийняття (винесення) рішення про його анулювання або з дати видачі нового дозволу на викиди.

Призупинення господарської діяльності суб'єкта господарювання повністю або частково за рішенням суду, яке набрало законної сили, за позовом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, здійснюється з таких підстав:

встановлення факту надання в заяві про видачу дозволу на викиди та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації;

провадження суб'єктом господарювання певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності, на які отримано дозвіл на викиди, з порушенням вимог законодавства, щодо яких центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних

ресурсів, було раніше видано припис про їх усунення із наданням достатнього часу для цього.

Відновлення господарської діяльності суб'єкта господарювання після призупинення можливе з дати отримання центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, який ініціював призупинення, повідомлення суб'єкта господарювання про усунення ним усіх порушень.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, обласні, Київська, Севастопольська міські державні адміністрації, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища зупиняє (повністю або частково) дію дозволу на викиди, якщо суб'єкт господарювання не дотримується умов дозволу на викиди, до виконання таких умов.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, обласні, Київська, Севастопольська міські державні адміністрації, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища повідомляє про прийняття рішення про зупинення дії дозволу на викиди суб'єкта господарювання та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, протягом п'яти робочих днів з дня прийняття такого рішення. Дія дозволу на викиди зупиняється через десять робочих днів з дня прийняття рішення про зупинення дії дозволу на викиди. Дія дозволу на викиди поновлюється протягом п'яти робочих днів після підтвердження суб'єктом господарювання виконання відповідних умов дозволу на викиди.

Зупинення дії дозволу на викиди може бути застосовано як санкцію до фізичних та юридичних осіб, а також юридичних осіб, які знаходяться під контролем таких фізичних або юридичних осіб, відповідно до Закону України "Про санкції";

5) текст статті 14 викласти в такій редакції:

"Викиди забруднюючих речовин, для яких не встановлено відповідних нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря, допускаються у виняткових випадках лише з дозволу, виданого суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до першої групи, суб'єкту господарювання, об'єкт якого знаходиться на території зони відчуження, зони безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього

природного середовища, або через центри надання адміністративних послуг за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, а до другої або третьої групи, – обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, або через центри надання адміністративних послуг за погодженням із територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення";

б) статтю 18 викласти в такій редакції:

"Стаття 18. Виконання вимог до охорони атмосферного повітря під час застосування пестицидів та агрохімікатів

Суб'єкти господарювання та громадяни зобов'язані дотримуватися правил та вимог щодо транспортування, зберігання і застосування пестицидів та агрохімікатів з метою недопущення забруднення атмосферного повітря";

7) у статті 23:

у частині першій слова "накопичення і трансформації забруднення в атмосфері, його транскордонного перенесення" замінити словами "фонових концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі";

доповнити частиною четвертою такого змісту:

"Порядок визначення величин фонових концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища";

8) статтю 27 викласти в такій редакції:

"Стаття 27. Контроль у галузі охорони атмосферного повітря

Контроль у галузі охорони атмосферного повітря здійснюється з метою забезпечення дотримання вимог законодавства про охорону атмосферного повітря місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, посадовими особами цих органів, а також суб'єктами господарювання, установами, організаціями та громадянами";

9) частину другу статті 32 викласти в такій редакції:

"Моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря є складовою частиною державної системи моніторингу навколишнього природного середовища. Порядок організації і проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та запровадження обов'язкових автоматизованих

систем контролю викидів забруднюючих речовин, визначення якості атмосферного повітря встановлюється Кабінетом Міністрів України";

10) у частині першій статті 33:

в абзацах шостому і сьомому слова "забруднюючих речовин в атмосферне повітря" виключити;

після абзацу чотирнадцятого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

"недотриманні вимог, передбачених Правилами технічної експлуатації установок очистки газу, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища;

недопущенні до проведення перевірок посадових осіб органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів".

У зв'язку з цим абзац п'ятнадцятий вважати абзацом сімнадцятим;

11) текст статті 34 викласти в такій редакції:

"Шкода, завдана порушенням законодавства про охорону атмосферного повітря, підлягає відшкодуванню в повному обсязі.

Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища";

12) у пункті 1¹ розділу IX "Прикінцеві положення" слова "забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами" виключити;

13) у тексті Закону слова "підприємства, установи, організації та громадяни – суб'єкти підприємницької діяльності" в усіх відмінках замінити словами "суб'єкти господарювання" у відповідному відмінку.

2. Частину третю статті 2 Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 48, ст. 483 із наступними змінами) доповнити абзацом такого змісту:

"Видача (відмова у видачі, анулювання) дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами здійснюється відповідно до цього Закону з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про охорону атмосферного повітря".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону.

Президент України

м. Київ
9 липня 2022 року
№ 2393-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ